

Es possible educar el diner?

Conten els periodistes que en certa ocasió, Raúl Follerau es decidí escriure una carta al president dels Estats Units, Eisenhower, i al primer ministre de la U. R. S., Nikita Krushev. S'assegué a la taula, rumià una estona i finalment es decidí amb la ploma escriure les línies següents:

«Senyors presidents, senyors grans:

Són vostès els dos homes més poderosos del món. Sé molt bé que això, avui, no significa gran cosa: els homes molt poderosos, llevat del mal, no són lliures de fer qualsevol cosa.

Però el què jo els hi demano és tan poquet...

No res quasi...

Facin el favor de donar-me un avió, cadascú un avió, un dels seus avions de bombardeig.

Perquè, casualment,—no es creguin, eh?, molt casualment—, m'he assabentat de que cada un d'aquests apa-

rells, grossos com baluernes, costen la xifra de cinc mil milions de francs. Aleshores, vostès dispensin, he fet números i he calculat que, amb el preu d'aquests avions de mort es podria cuidar decentment a tots els lleprosos del món... »

El diner al servei del mal. El diner d'una poderosa nació al servei de destrucció d'una altra nació no menys poderosa. Deia un pensador del segle divuit, que el diner ja és de per ell un mal. Això és una frase. Però que el diner es dedica en gran part al servei de l'odi, de la destrucció i de la mort, no és cap frase, és una veritat.

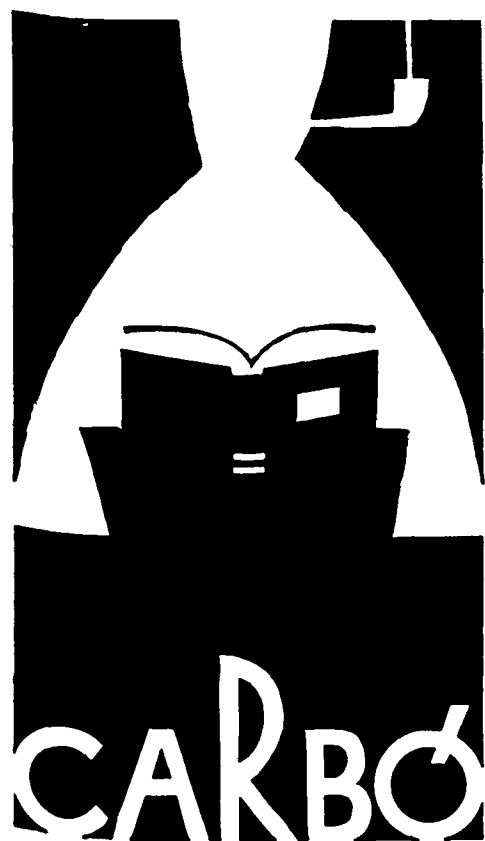
Aquesta veritat és aplicable al diner que s'empra, podríem dir, a l'engròs. Però, i el diner que s'empra a la menuda? El diner, no d'una nació, sinó d'una família, d'uns individus, no es dedica també en gran part a fer mal? Vostè tindrà la seva opinió personal sobre aquest particular i dependrà, naturalment, d'una escala de valors i de graus respecte d'aquesta paraula absolutament negativa que és el mal. Però sense voler exagerar la cosa i limitant-me només a un ordre d'individus: els adolescents i joves, i a un tipus determinat de mal: el diner inútil (per cert un mal molt dissimulat i desgraciadament molt estès), li diré, tenint present això, unes quantes coses.

Es un fet que el noi té diner. O perquè se'l guanya, o perquè els seus pares li donen. El noi és amo d'un diner. És lliure respecte d'ell. Podrà convidar els seus amics, comprar-se una entrada de cine, anar al ball, sortir d'excursió... El noi no té control del diner que té entre mans. Potser se li ha controlat el diner abans de tenir-lo o immediatament després de guanyar-lo per a saber exactament de quant

disposa. I amb això creuen molts pares que ja poden quedar tranquils. El meu noi només té trenta pessetes, vint-i-cinc, deu... El meu noi no llença el diner... Però no té control del diner que té. Una vegada tingui les trenta pessetes, podrà fer amb elles el què li passi pel cap. I aquí està precisament el mal, perquè no se l'ha educat per a usar d'aquest diner. No es tracta del poc o del molt; es tracta de la llibertat en què se'l deixa per a usar d'una cosa en un temps en què encara no ha adquirit la consciència i la maduresa de la llibertat.

La llibertat no consisteix en fer el que un hom vol, en alimentar els propis i aliens capricis. La llibertat consisteix en servir-se de les coses per al bé. I evidentment: per a obrar el bé, només hi ha un camí recte, que és el camí de l'« ascessis », de la renúncia, en contraposició amb aquesta mal anomenada llibertat. Està clar que hi ha moltes diversions honestes, legítimes i fins i tot necessàries; però no són els nois els qui ho han de determinar. Perquè el noi no té encara el criteri format i perquè les passions —les petites passions també són passions— solen ésser males conselleres.

E. P.

Le pedimos, lector...

... Que tenga la amabilidad de llenar, después de breve reflexión y repaso mental de las reacciones que ha observado al leer estas páginas, que son las nuestras, pero también las suyas, el boletín que le adjuntamos, y que le será recogido antes del próximo jueves.

Gracias.